

İlgili Kanun / Madde
2821 S. SK. /30

T.C
YARGITAY
22. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2013/1774

Karar No. 2014/201

Tarihi: 14.01.2014

- SENDİKA DENETİM KURULU ÜYESİNİN ÜCRETSİZ İZNE ÇIKARTILAMAYACAĞINA İLİŞKİN TİS HÜKMÜ
- ÜCRETSİZ İZİNİN TÜM İŞÇİLERİ Mİ KAPSADIĞI SADECE SENDİKAL NEDENLE Mİ YAPILDIĞININ BELİRLENMESİNİN GEREK-MESİ

ÖZETİ: Uyuşmazlık konusu dönemde yürürlükte bulunan 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 9. maddesinde Denetleme Kurulunda sendikanın zorunlu organlarından olduğu belirtilmiş olup sendikalar organları tarafından yönetildiğine göre davacının işyerinde örgütlü sendikanın denetleme kurulu üyesi olduğu dönemde sendika yöneticisi kapsamında bulunduğu açıktır. Bu itibarla mahkemece davacının sendika yöneticisi olduğunun kabulü yerindedir. Ne var ki, iddianın dayanağı toplu iş sözleşmesinin 13. maddesinde yöneticilerin sendikal faaliyetleri sebebiyle ücretsiz izne çıkarılmayacakları düzenlenmiş, ancak sendikal faaliyetleri dışında bir sebeple ücretsiz izne çıkarılmayacaklarına dair bir hükme yer verilmemiştir. Buna göre; gerekli şartların varlığı halinde tüm işçileri kapsamına alan ücretsiz izin uygulaması yapılması halinde davacının ücretsiz izne çıkarılmayacağının kabulü mümkün değildir.

DAVA: Davacı, toplu iş sözleşmesi hükümlerine aykırı olarak ücretsiz izne gönderilmesinden dolayı ücretsiz izinde geçen süreler için tazminat alacaklarının ödetilmesine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, isteği kısmen hüküm altına almıştır.

Hüküm süresi içinde davalı avukatı tarafından temyiz edilmiş olmakla, dava dosyası için Tetkik Hakimi E. Çolak tarafından düzenlenen rapor dinlendikten sonra dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü:

Davacı işçi, davalıya ait işyerinde çalışmakta iken üyesi olduğu Koop-İş Sendikasının denetim kurulunda 2009 yılından itibaren görev yapmasına rağmen işverence toplu iş sözleşmesine aykırı olarak değişik tarihlerde ücretsiz izne çıkarıldığını belirterek ücretsiz izinde geçen süreler için tazminat talebinde bulunmuştur.

Davalı, zamanaşımı def'inde bulunmuş ve hiçbir işçinin açık veya zımni muvafakati olmadan ücretsiz izne çıkarılmasının mümkün olmadığını belirterek davacının bir süre sendikanın denetleme kurulunda görev yaptığını ancak aktif yöneticilik yapan bir kişi olmadığını ücretsiz izin uygulamasının bir dönem ekonomik çıkmaz sebebiyle ve tüm işçileri kapsayacak şekilde yapıldığını bildirerek aksi halin eşitlik ilkesine aykırı olacağını ileri sürüp davanın reddini istemiştir.

Mahkemece toplu iş sözleşmesinin 13. maddesine göre davacının ücretsiz izne çıkarılmaması gereken kişilerden olduğu halde ücretsiz izne gönderildiği bu sebeple çalıştırılmadığı bu dönemde ücretten mahrum kaldığı gerekçesiyle bilirkişi raporunda hesaplanan miktara itibarla davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

Karar davalı tarafından temyiz edilmiştir.

Dosyadaki bilgi ve belgelere göre; davacının iş sözleşmesinin işverence 28.01.2011 tarihinde feshedildiği, üyesi olduğu Koop-İş Sendikasında 22.02.2006-25.01.2011 tarihleri arasında denetleme kurulunda görev yaptığı, işyerinde 2009 yılı Ağustos ayından itibaren kısa çalışma ve ücretsiz izin uygulamalarının yapıldığı, ücretsiz izin uygulamasında davacının da ücretsiz izne çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, davacının işyerinde uygulanan toplu iş sözleşmesinin 13. maddesine göre sendika yöneticisi sayılıp sayılmayacağı, davacının işyerinde genel olarak yapılan ücretsiz izin uygulamasında ücretsiz izne çıkarılmasının mümkün olup olmadığına ilişkindir.

Hükme esas alınan bilirkişi raporunda; davacının kısa çalışma uygulaması sebebiyle işsizlik ödeneği aldığı dönem dışlanarak 01.08.2010 tarihinden denetleme kurulu üyeliğinin sona erdiği 25.01.2011 tarihine kadar ücretsiz izinli gösterildiği süre için hesaplama yapıldığı belirtilmiş, davacının bilirkişinin süre yönünden bu tespit ve değerlendirilmesine itiraz edilmemiştir.

Davanın hukuksal dayanağını oluşturan 01.08.2009-01.07.2011 tarihleri arası yürürlük süreli toplu iş sözleşmesinin Sendika Yöneticisi ve İşyeri Temsilcilerinin Teminatı başlıklı 13. maddesinde "... Sendika Yöneticisi ve Temsilcileri bu sıfatlarından dolayı yasa ve toplu iş sözleşmesi hükümleri çerçevesinde faaliyetleri nedeniyle hizmet akitleri feshedilemez ve cezalandırılmaz, kadrolu olarak çalışan sendikal yönetici ve temsilcileri ücretsiz izne çıkarılamaz" hükmünün yer aldığı görülmüştür.

Uyuşmazlık konusu dönemde yürürlükte bulunan 2821 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 9. maddesinde Denetleme Kurulu'nun da sendikanın zorunlu organlarından olduğu belirtilmiş olup sendikalar organları tarafından yönetildiğine göre davacının işyerinde örgütlü sendikanın denetleme kurulu üyesi olduğu dönemde sendika yöneticisi kapsamında bulunduğu açıktır. Bu itibarla mahkemece davacının sendika yöneticisi olduğunun kabulü yerindedir. Ne var ki, iddianın dayanağı toplu iş sözleşmesinin 13. maddesinde yöneticilerin sendikal faaliyetleri sebebiyle ücretsiz izne çıkarılmayacakları düzenlenmiş, ancak sendikal faaliyetleri dışında bir sebeple ücretsiz izne çıkarılmayacaklarına dair bir hükme yer verilmemiştir. Buna göre; gerekli şartların varlığı halinde tüm işçileri kapsamına alan ücretsiz izin uygulaması yapılması halinde davacının ücretsiz izne çıkarılmayacağı kabulü mümkün değildir. Davacının ücretsiz izne çıkarılmayacağı gerekçesiyle ücretsiz izne çıkarıldığı dönem olarak kabul edilen süreye yönelik olarak mahrum kalınan ücret bakımından tazminat hesaplaması yapılmış ve bu hesaplama mahkemece de değerlendirilerek davanın bilirkişi raporu doğrultusunda kısmen kabulüne karar verilmiş ise de; davacının ücretsiz izne çıkarılma sebebi duraksamaya yer vermeyecek şekilde açıklığa kavuşturulmadan sonuca gidilmesi doğru olmamıştır. Mahkemece davacının izne çıkartılması sebebi ve kısa çalışma uygulamaları ile ücretsiz izinlerin hangi tarihler arası olduğu duraksamaya yer vermeyecek biçimde açıklığa kavuşturulmalı, ücretsiz izne çıkarılma sebebi tespit edilmeli, genel bir uygulama sebebiyle olduğunun belirlenmesi halinde davanın reddine, sendikal sebeple çıkarıldığıının belirlenmesi halinde ise davanın şimdiki gibi kabulüne karar verilmelidir. Eksik araştırma ve inceleme ile yazılı şekilde karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda yazılı sebepten BOZULMASINA, peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 14.01.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.